

EERSTELIJNSZONE
ZUIDOOST HAGELAND

Beleidsplan
2024 - 2026

SAMEN AAN ZET

“ELZOH verbindt zorg en welzijn op weg naar geïntegreerde zorg”

Ingediend op 29-11-2023

Inleiding

Sinds eind 2019, de opstart van de zorgraden, is ELZOH heel ambitieus en succesvol geweest. Sprekende voorbeelden hiervan zijn de goede samenwerking tussen alle partners, ook in de tweede en de derde lijn tijdens corona. Als kers op deze samenwerkings-taart behaalde Zuidoost Hageland een hoge vaccinatiegraad. Verder waren er ook de felicitaties die we vanuit het agentschap zorg en gezondheid mochten ontvangen voor onze omgevingsanalyse en een geslaagd netwerkevent “ELZOH verbindt” begin 2023. Een event wat enorm gewaardeerd werd door al onze partners.

ELZOH startte eind 2019 dan ook met een innovatief en ambitieus beleidsplan. Jammer genoeg gooide corona roet in het eten waardoor we hiervan, begrijpelijk, niet veel van hebben kunnen realiseren. Door de taken van de hogere overheden tijdens corona was er vooral in het bestuursorgaan veel éénrichtingsverkeer en kwam ons oorspronkelijk doel “mekaars netwerk leren kennen” niet tot zijn recht.

Helaas werd ELZOH sinds midden 2022 geconfronteerd met personeelsverloop. Eén van de twee stafmedewerkers die nog de transitie mee heeft begeleid, koos voor een nieuwe uitdaging. In september 2022 startte een nieuwe stafmedewerker aan een inwerkperiode. Helaas was er in april 2023 weer een wissel van personeel na het inwerken van de meest recent aangeworven stafmedewerker. Gelukkig startte er midden juni 2023 opnieuw een stafmedewerker. Door omstandigheden is in september één en in oktober de tweede stafmedewerker uitgevallen. Momenteel proberen we met het dagelijks bestuur de werking van ELZOH recht te houden.

Gelukkig zijn er kleine lichtpuntjes en is er weldra zicht op een nieuwe stafmedewerker. Hoe dan ook, deze gaat zich in 2024 nog moeten inwerken. Maar we zien dit ook als een opportuniteit. Een opportuniteit door in ons beleidsplan prioritair aandacht te geven aan de uitgroei tot een echt organisatienetwerk en een goed bestuur. Verder verdienen de reeds lopende acties de nodige aandacht.

Het is jammer dat we inleidend dienen te kaderen dat ELZOH op dit moment gedwongen is om te bezuinigen op haar innovatieve en inhoudelijke werking. We focussen ons op het opzetten van een echt organisatienetwerk en een goed bestuur. Een keuze dewelke we niet licht nemen en enkel en alleen konden maken dankzij het begrip en de ondersteuning vanuit het departement zorg enerzijds en Vivel anderzijds. We zijn ervan overtuigd door nu in te zetten op de fundamenten, dat we in 2026 weer een ambitieus en innovatief beleidsplan kunnen voorleggen.

INLEIDING	2
EXECUTIVE SUMMARY	4
MISSIE EN VISIE.....	5
CENTRALE WAARDEN EN PRINCIPES.....	6
STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELEN, CONCRETE ACTIES.....	7
STRATEGISCHE DOESTELLING 1: ELZOH KOMT TOT GOED BESTUUR.	7
1.1 We zetten de nodige stappen om van ELZOH einde 2024 een stevige, gezonde en veerkrachtige VZW te maken (die tegen een stootje kan).....	8
1.2 Professionaliseren van onze governance – Tegen medio 2025 aligneren we ELZOH volgens de principes van goed bestuur.	9
1.3 Richten op de toekomst door tegen 2026 een open organisatienetwerk te zijn.	9
1.4 Tegen 2026 ontwikkelen we een breed gedragen communicatieplan om de interne en externe communicatie te stroomlijnen en onze doelstellingen mee te helpen waarmaken	10
STRATEGISCHE DOESTELLING 2: ELZOH WERKT AAN PARTICIPATIE EN KRACHTGERICHTE NETWERKEN.....	11
2.1 Betrekken van vrijwilligers, mantelzorgers, ervaringswerkers en burgers in onze werking.....	12
2.2 Bekendmaken van ELZOH en zijn werking bij eerstelijnsmedewerkers, mantelzorgers en burgers.	12
STRATEGISCHE DOESTELLING 3: IN ZUIDOOST HAGELAND IS PREVENTIE EN VROEGDETECTIE GEÏNTEGREERD IN DE DAGELIJKE WERKING VAN DE ZORG- EN WELZIJNSPARTNERS.	13
3.1 Zuidoost Hageland neemt een trekkersrol op zich om de pionier te zijn met betrekking op sensibilisatie van preventie - en vroeg - detectie van ontwikkelingstrauma.	14
3.2 Tegen 2025 zorgt ELZOH dat het concept zorgzame buurten (buurtgerichte zorg) gekend is in de regio en dat er via kruisbestuivingen nieuwe initiatieven kunnen bestaan.	14
3.3 Tegen 2026 zijn, samen met de andere partners van de nulde tot de derde lijn in Zuidoost Hageland, de zaadjes geplant om de volgende stap naar geïntegreerde zorg te zetten. ELZOH zorgt er voor dat via netwerkmomenten en een charter er gewerkt wordt aan bewustwording en gedragenheid van het concept.	15
3.4 Tegen medio 2026 heeft Zuidoost Hageland een gedragen signalenbeleid aangaande preventie en vroegdetectie uitgewerkt, vertrekkende van de ervaringen van een intersectorale werkgroep.	15
BIJLAGEN	16

Executive summary

Dit beleidsplan omvat de volgende onderdelen:

- Onze missie en visie
- Onze centrale waarden en principes
- Strategische en operationele doelstellingen voor de jaren 2024, 2025 en 2026

Om tot dit beleidsplan te komen werd intensief samengewerkt met onze zorgpartners en met Vivel. Tegelijk werd het bestuursorgaan geconfronteerd met uitval van haar personeel. Deze combinatie van gebeurtenissen zorgt ervoor dat er een grote hoeveelheid aan informatie voorhanden is zonder dat deze tot uitwerking kan komen in ons beleidsplan.

Dit beleidsplan is tot stand gekomen na een periode van deskresearch waaruit de 'rode draden' weerhouden werden. Deze onderzoeksfase had enerzijds tot doel om onze nieuw aangeworven stafmedewerker bekend te maken met de eigenheid van onze eerstelijnszone en onze beleidskeuzen. Anderzijds diende het om alle beschikbare informatie gestructureerd voor te stellen aan het bestuursorgaan en onze leden. Om tot dit 'rode draden' verslag te komen werd het vorig beleidsplan, het introspectie-verslag postcorona, de omgevingsanalyse, de richtlijnen van de Vlaamse Overheid en het traject van 'slagkrachtige zorgraden' zorgvuldig onderzocht.

Begin september 2023 werd door het bestuursorgaan en onder begeleiding van Vivel via een workshop, 4 strategische doelen gekozen op basis onze 'rode draden' en op basis van onze missie en visie. Om deze strategische doelen te bereiken werden er operationele doelen voorgesteld aan het bestuursorgaan op 22 september en aan de leden van de algemene vergadering op 2 oktober 2023. In samenspraak met onze leden werden de operationele doelstellingen goedgekeurd. We hebben van onze leden het mandaat gekregen om onze doelstellingen te herformuleren volgens de SMART- en AMORE-criteria.

Tot slot van onze voorbereiding gebruiken we de stakeholder bevraging (uitgestuurd op 2 oktober 2023) om vooruit te kijken naar concrete/toekomstige/nieuwe samenwerkingsverbanden tussen en met onze leden.

Procesmatig gebied de eerlijkheid ons om te melden dat wij als organisatie sinds september 2023 te kampen hebben met uitval van onze stafmedewerkers. Sinds 16 oktober functioneert onze vzw op een tijdelijke en deeltijdse ondersteuning van een van onze bestuursleden. Deze uitdaging maakt dat we als organisatie verplicht zijn om prioriteiten te stellen in onze werking en in dit beleidsplan. Deze prioriteiten werden via een nieuwsbrief aan onze leden gecommuniceerd als zijnde:

- Het uitwerken van ons beleidsplan 2024-2026
- Het versterken van ons team
- Het opvolgen van lopende projecten

Het stellen van prioriteiten in dit beleidsplan, maakt dat ELZOH drie van de oorspronkelijke vier strategische doelstellingen behouden heeft. Verder nemen wij als bestuurdersploeg aan dat onze vzw nog enige tijd suboptimaal zal functioneren. Niet tegenstaand volgen we een actieplan om een kwalitatief en samenhangend team van stafmedewerkers en een administratieve ondersteuner samen te brengen. Onze hoop en verwachting is dat wij een volwaardig team hebben rond februari 2024 en opnieuw op kruissnelheid functioneren rond juni 2024.

Missie en visie

De missie en visie van de Eerstelijnszone Tienen – Landen (2019) werden dit jaar op verschillende bestuursvergaderingen besproken en herwerkt tot de onderstaande tekst.

De huidige missie en visie tekst werd op 8 september 2023 voorgesteld aan onze partners op de denkdag in kader van ons beleidsplan.

MISSIE

ELZOH wil vanuit een positieve gezondheidsvisie proactief ingaan op elke vraag van personen met een zorg- en ondersteuningsnood (PZON) in Zuidoost Hageland. Dit doen we door **verbinding** te waarborgen tussen PZON, lokale besturen en gezondheids- en welzijnspartners over de lijnen heen. Via populatiemanagement komen we tegemoet aan de noden van de meest kwetsbaren en garanderen we de meeste gezondheidswinst op korte en lange termijn. Zo realiseren we een optimaal verbonden zorg- en welzijnslandschap op vraag van de persoon die het nodig heeft.

VISIE

ELZOH gelooft dat zorg het best werkt wanneer de **regie bij de PZON** ligt en wanneer zij betrokken wordt in samenwerkingen en overleg. Zij dienen inspraak te hebben en aanwezig te zijn op alle niveaus. De PZON moet zo veel mogelijk vertegenwoordigd worden in al zijn diversiteit en vanuit een positieve gezondheidsvisie waarbij de krachten en mogelijkheden van de PZON voldoende aandacht krijgen.

ELZOH wenst een **laagdrempelig en gekend aanspreekpunt** te vormen voor zorg- en welzijnsvragen. Om aan dergelijke vragen tegemoet te komen tracht ELZOH op basis van de beschikbare data de juiste partners aan tafel te krijgen.

ELZOH gaat op een efficiënte manier op zoek naar **vragen en moeilijkheden binnen het zorg- en welzijnslandschap**. Zij houdt hiermee rekening in het uitwerken van acties en het ondersteunen van overlegplatformen. Ook geeft zij **signalen** door die zij opvangt vanuit zorg en welzijn naar de hogere overheid.

ELZOH gelooft dat een zorg- en welzijnslandschap waarin men elkaar kent de meest optimale zorg kan verstrekken aan de zorggebruiker. Daarom achten we het cruciaal om **netwerkopportunities** binnen ons werkingsgebied te maximaliseren door hierin initiatief te nemen en te ondersteunen.

ELZOH zet in op een **gezond leven voor iedere burger** in Zuidoost Hageland. Daarom geloven wij in zorg die reeds start bij **preventie**.

Centrale waarden en principes

Bij de opstart van onze Eerstelijnszone Zuidoost Hageland kwam het veranderteam tot een woordenwolk van centrale waarden. Hierbij waren – respect, communicatie, kwaliteit, samenwerking, ... – enkele van de belangrijkste waarden.

Anno 2023 diende zich een update aan van deze waarden. In de aanloop van dit beleidsplan werd dan ook op verschillende momenten het bestuur bevraagd naar waarden die bij onze missie en visie passen, dewelke de identiteit van onze Eerstelijnszone goed weerspiegelen én dewelke Zuidoost Hageland zullen helpen om hun doelen waar te maken. Deze waarden zijn:

Laagdrempeligheid

We zijn vlot en op meerdere manieren bereikbaar voor zorg- en welzijnsvragen.

Creativiteit

We trachten elke zorg- en welzijnsvraag van een antwoord op maat te voorzien en durven daarbij buiten de lijnen kleuren.

Daadkracht

We zijn niet enkel dromers, maar ook doeners.

Verbinding

Goede zorg steunt op een sterk verbonden zorg- en welzijnsnetwerk.

Gedeelde verantwoordelijkheid

Projecten worden samen gedragen met onze partners.

Efficiëntie

We houden het overzicht om te vermijden dat er dubbel werk wordt verricht.

Innovatie

We kijken enthousiast naar vernieuwende initiatieven die een meerwaarde kunnen betekenen voor zorg en welzijn.

Behalve deze waarden willen we ook de waarden van het Lokaal IntegratorTeam (LIT) onderschrijven dewelke vorm gekregen hebben via het charter: Samen aan zet voor geïntegreerde zorg (zie Bijlage 1).

Strategische en operationele doelen, concrete acties

De situatie waarin we ons als vzw nu bevinden maakt dat we regelmatig de keuze dienen te maken over wat we prioritair opnemen of niet. Het uitgebreid uitschrijven van de afzonderlijke operationele doelen, de gekozen acties en de daarbij horende indicatoren is zo een keuze geweest.

Daarom hebben we bij het formuleren van onze strategische en operationele doelen, onze concrete acties en de indicatoren ervoor gekozen om per strategische doelstelling de lezer van duiding te voorzien. Dit wil zeggen dat de gemaakte keuzes, de motivatie en de eventuele indicatiestelling om tot bepaalde operationele doelen en concrete acties te komen terug te vinden zijn in de inleidende tekst. We hopen dat deze teksten eenieder kunnen voorzien van voldoende metaperspectief.

We willen de lezer dan ook vriendelijk verwijzen naar deze inleidingen, mocht er een doelstelling of een actie niet duidelijk zijn in de verkorte omschrijving.

Strategische doelstelling 1: ELZOH komt tot goed bestuur.

Onze eerste en belangrijkste doelstelling voor de eerstvolgende (relatief korte) beleidsperiode gaat over onze eigen werking. Over het algemeen werden alle zorgraden de afgelopen jaren uitgedaagd om om te gaan met de corona-pandemie en de vaccinatie strategie. Ook wij in ELZOH werden hiermee geconfronteerd en we werden gedwongen om onze reguliere werkzaamheden tijdelijk op te schorten. Hierbij mochten wij als jonge organisatie kennis maken met de vele zorg en welzijnspartners in onze regio dewelke reeds een lange geschiedenis kennen van samenwerken en van samen de krachten te bundelen.

Vervolgens merken we dat postcorona de zorg- en welzijnspartners nog niet ten volle herstelt zijn van de impact van de pandemie. Veel van onze partners hebben het moeilijk om vrijwilligers te vinden die zich willen engageren voor taken die bovenop een reeds bestaand takenpakket komen. Dit maakt dat sommige van onze partners zich minder engageren of zelfs van het podium verdwijnen (vb het verdwijnen van de psychologenkring PsyZOH). Er lijkt een vacuüm te ontstaan in het landschap waarbij er vaak naar ELZOH gekeken wordt om doelstellingen te verwezenlijken. Hierbij lijkt het doel de middelen voorbij te schieten en is het belangrijk om onze partners opnieuw te betrekken in het verhaal van de eerstelijnszone. Hen betrekken in de “what’s in it for me” en het herformuleren van wat wij als vzw structuur voor de eerstelijnszone kunnen betekenen.

Dit alles maakt dat wij als organisatie willen nadenken over onze identiteit in een evoluerend zorglandschap. Hierbij vinden wij het belangrijk dat alle actoren van zorg- en welzijn in onze regio ons leren kennen voor wie en wat we zijn als organisatie. Dit houdt voor ons in dat we op verschillende trajecten willen inzetten.

Als eerste is het enorm belangrijk dat wij tot een goed bestuur komen. Hiervoor zullen we een traject lopen om na te gaan welke mandaten, rollen, partnerschappen er nodig zijn in onze structuur om tot goed bestuur te komen. Hieronder horen alle vzw-technische aspecten maar ook een oefening om na te gaan of en hoe we onszelf het beste organiseren als bestuursploeg, als beleidsploeg en als “werkploeg”.

Deze herorganisatie en het opnieuw zoeken naar onze identiteit houdt ook in dat we zoeken naar manieren om minder topdown te werken en meer betrokkenheid van onze netwerkpartners faciliteren om tot een open netwerkorganisatie te kunnen groeien.

Een gedragen beleid, een gedragen gemeenschap van organisaties en verschillende partners vraagt eveneens naar duidelijke en transparante communicatie. Geen éénrichtingsverkeer van informatie maar een communicatieplan waarbij interne als externe communicatie beschreven staan. We hopen op deze manier de betrokkenheid van onze partners/leden/bestuursleden te verhogen in onze ruime werking.

Een laatste doelstelling om tot goed bestuur te komen is om onze vzw werking te versterken. We werden geconfronteerd met personeelwissels en uitval waardoor de werking van onze vzw gedragen werd door het dagelijks bestuur. Vanuit deze kwetsbare positie willen we inzetten op het versterken van onze werking en de werking minder “persoonsafhankelijk” te maken en meer in te zetten op een duidelijke en transparante workflow. Waarbij de expertise niet aan de persoon vasthangt dan wel dat deze verankerd is in de werking van de vzw zelf.

Tot slot is het belangrijk om ook mee te geven dat wij als eerstelijnszone de opdracht krijgen om tot een ‘slagkrachtige zorgraad’ te komen. Waarbij we dienen in te zetten op het includeren van actoren binnen de VAPH voorzieningen en Opgroeien in onze algemene vergadering. Wij als organisatie dienen na te denken over ons bestuursorgaan als een open organisatienetwerk met een goede governance en een uitgebreide inhoudelijke werking. Dit alles waarbij we er een brede gedragenheid is binnen onze eerstelijnszone. Een opdracht die deze strategische doelstelling duidelijk mee vorm gegeven heeft.

1.1 We zetten de nodige stappen om van ELZOH einde 2024 een stevige, gezonde en veerkrachtige VZW te maken (die tegen een stootje kan).

Acties	- ELZOH vraagt een consult aan bij Hilde Linssen van VIVEL in verband met social governance. - ELZOH huurt een ICT bedrijf in om de IT-infrastructuur te optimaliseren. - ELZOH werft een administratieve ondersteuner aan. - ELZOH onderzoekt hoe wij een correcte werkgever kunnen zijn.
Indicator	- Medio 2024 heeft het dagelijks bestuur en de administratieve ondersteuner zicht op de stappen die er nodig zijn om tot verandering te komen. - ELZOH beschikt eind 2024 over de nodige draaiboeken en reglementen waaruit blijkt dat we een correcte werkgever zijn.

1.2 Professionaliseren van onze governance – Tegen medio 2025 aligneren we ELZOH volgens de principes van goed bestuur.

Acties	- ELZOH informeert zich bij verschillende organisaties waarbij een traject gelopen kan worden in functie van - o goed bestuur - o het uitklaren van de rollen, mandaten en verplichtingen binnen de vzw ELZOH - ELZOH gaat actief op zoek gaan naar “good practice” in beleidsplannen over de lijnen heen en buiten de regio. - ELZOH start in 2024 een traject om de VZW klaar te maken volgens de principes van goed bestuur.
Indicatoren	- ELZOH heeft overlegd met verschillende actoren én ook met andere eerstelijnszones over diens processen en trajecten. - Medio 2024 kan beslist worden welke stappen er dienen gezet te worden om de al dan niet nodige veranderingen te implementeren. - ELZOH is in 2025 gealigneerd op de principes van goed bestuur. - Er is een stappenplan en een transitieplan om tot goed bestuur te komen waarbij rekening gehouden werd met delegatie- en competentiematrices op maat van ELZOH. - ELZOH kan beslissingen nemen aangaande de duur van de mandaten en het aantal mandaten in het bestuursorgaan. - ELZOH heeft een overzicht van de rollen/mandaten en de gezochte profielen in ons bestuursorgaan.

1.3 Richten op de toekomst door tegen 2026 een open organisatienetwerk te zijn.

Acties	- ELZOH start een traject op waarbij gekeken wordt hoe ELZOH een open organisatienetwerk kan worden. - o Belangrijke waarden hierbij zijn: gedragenheid, betrokkenheid van partners en realistische verwachtingen. - ELZOH doorloopt het traject van goed bestuur en kent de partners van Opgroeien en VAPH een plaats toe in onze vzw-werking. - ELZOH faciliteert dat iedereen in het netwerk elkaar kan leren kennen. - o ELZOH organiseert jaarlijks terugkerende acties zoals themagerichte events (ELZOH verbindt met thema geïntegreerde zorg in 2024) of netwerkmomenten (Wegwijs in ELZOH). - ELZOH “gaat de boer op” om dichterbij de zorg- en welzijnspartners te staan en om zichzelf meer bekend te maken.
Indicatoren	- Begin 2025 kan ELZOH een veranderproces starten binnen zijn organisatie om een open netwerkorganisatie te worden. - We nemen een beslissing hoe we de verhouding tussen de algemene vergadering, het bestuursorgaan plaatsen tegenover het werken als een organisatienetwerk. - De betrokken eerstelijnspartners van Opgroeien en VAPH zijn eind 2024 opgenomen in de vzw-werking van ELZOH. - De opkomst op activiteiten van ELZOH groeit of blijft minstens even goed. - Er blijven mensen zich inschrijven op onze nieuwsbrief. - Onze ledenlijst blijft groeien. - Eind 2026 weten de meeste zorg- en welzijnspartners wat ELZOH is en waar we voor staan.

1.4 Tegen 2026 ontwikkelen we een breed gedragen communicatieplan om de interne en externe communicatie te stroomlijnen en onze doelstellingen mee te helpen waarmaken

Acties	- Eens onze identiteit is bepaald en duidelijk is voor partners wat ELZOH kan zijn voor hen, willen we een communicatieplan uit werken. - Het plan moet zowel interne communicatie als externe communicatie omvatten. - ELZOH behoudt haar bestaande communicatiekanalen om aan informatiedeling te doen met haar leden en de partners. - ELZOH onderneemt acties zoals beschreven bij doelstelling 2.2 “bekendmaken van elzoh en zijn werking bij eerstelijns medewerkers, mantelzorgers en burgers”
Indicatoren	- Eind 2026 is er een communicatieplan met betrekking de interne communicatie. - Eind 2026 is er een communicatieplan met betrekking de externe communicatie. - De communicatie verloopt in tweerichtingsverkeer waarbij ELZOH zijn partners vlot kan bereiken, waarbij de partners ELZOH vlot kunnen bereiken. - De “what’s in it for me”, om actief betrokken partner te zijn in de eerstelijnszone is duidelijk bij alle partners. - ELZOH vzw is meer gekend bij eerstelijnsmedewerkers.

Strategische doestelling 2: ELZOH werkt aan participatie en krachtgerichte netwerken

Vanuit de missie en de visie van ELZOH willen we inzetten op positieve gezondheid. Hierbij betekent positieve gezondheid dat we een betekenisvol leven van mensen centraal zetten en niet de ziekte van de mens. De nadruk ligt op de veerkracht, de eigen regie en het aanpassingsvermogen van de mens. Het concept van 'patiënt empowerment' is nauw verwant aan zelfredzaamheid, zelfmanagement, zelfzorg en aan zelfbeschikking. Vanuit deze optiek kan je wel stellen dat de vraag "what matters for the patient?" meer van toepassing is dan de vraag "what's the matter with the patient?".

Deze visie vonden we ook terug in de 'tweedaagse van de eerste lijn' waarbij het over doelgerichte zorg ging. Ook in het webinar van de Vlaamse Overheid werd gesproken van een integrale, holistische benadering van de hulp- en zorgvrager. Verder waren 'patiënten participatie & empowerment' centrale thema's tijdens de Internationale Conferentie van Geïntegreerde Zorg in mei 2023.

In onze regio zijn er al verschillende initiatieven waarbij we beroep doen op de input van ervaringsdeskundigen. Denk maar aan het opstellen van de verschillende zorgpaden waar reeds een patiënten panel aanwezig is, wat zeer goed werkt.

Verder merken we enerzijds dat we binnen onze eigen werking van ELZOH vzw weinig tot geen input meer hebben van noch een burgerparticipatie, noch een patiënten vertegenwoordiging, noch van een woordvoerder van mantelzorgers.

Anderzijds is de rol, de stem en de betrokkenheid van de burger (in zijn meest brede vorm) belangrijker aan het worden. Want zo blijkt uit onze omgevingsanalyse dat tegen 2040 de vergrijzing van de bevolking toeneemt tot 25%. In onze regio wonen nu al vele ouderen dewelke voornamelijk thuis wonen en een grotere zorgbehoefte ondervinden.

Vervolgens zijn er meer chronisch zieken¹ (33% in Vlaanderen is chronisch ziek) en de stijging van de levensverwachting en de vergrijzing van onze samenleving zijn dan ook belangrijke factoren in de toename van het aantal chronisch zieken. Waarbij de druk op de informele netwerken, de mantelzorgers, de vrijwilligers maar ook de druk op de professionals groter wordt.

Dit betekent dat het belang van patiënten participatie, empowerment en krachtgericht werken in samenwerking met alle zorg- en welzijnspartners en informele partners en netwerken één van onze strategische doelstellingen is. Hierin wensen we gelijkwaardigheid en respect voor eenieders eigenheid na te streven en in te zetten op informele zorg en informele netwerken om een antwoord te bieden op de vergrijzing van de bevolking, toename van chronisch zieken, kwetsbare gezinnen, ... en het zorginfarct: personeelscrisis in zorg- en welzijn. Waarbij we hopen te erkennen wat goed is en te versterken, daar waar er nood aan is.

¹ Chronische ziekten worden gedefinieerd als 'langdurige ziekten met een meestal langzame progressie'. Onder deze brede definitie vallen niet alleen hart- en vaatziekten, diabetes, kanker, sommige auto-immuunziekten en longziekten, maar ook neurodegeneratieve aandoeningen als dementie en Parkinson, en diverse geestelijke ziektebeelden.

2.1 Betrekken van vrijwilligers, mantelzorgers, ervaringswerkers en burgers in onze werking.

Acties	- We lopen als ELZOH een traject waarbij we nagaan hoe we meer actieve betrokkenheid van de burger kunnen realiseren binnen de doelstellingen en de werking van onze eerstelijnszone. - Illustratief: ELZOH onderzoekt of “meegaan met de bakfiets Overkop” helpt om voeling te houden met wat er leeft bij de burger.
Indicatoren	- We hebben een beslissing over hoe we burger betrokkenheid zien en we hebben een stappenplan om tot burgerbetrokkenheid te komen.

2.2 Bekendmaken van ELZOH en zijn werking bij eerstelijnsmedewerkers, mantelzorgers en burgers.

Acties	- In verstaanbare taal kunnen uitleggen van wat ELZOH doet. - “Meer den boer op gaan” – met uitleg “pitch” wat betekent ELZOH voor de burger?
Indicatoren	- ELZOH organiseert een thema namiddag met een broodje ELZOH in Wilma (naast de circusschool). - ELZOH voorstellen op patiënten initiatieven

Strategische doestelling 3: In Zuidoost Hageland is preventie en vroegdetectie geïntegreerd in de dagelijkse werking van de zorg- en welzijnspartners.

Het Besluit Vlaamse Regering stelt dat de zorgraden moeten werk maken van geïntegreerde zorg en ondersteuning vertrekkende vanuit een populatiegerichte benadering. Hierbinnen neemt het thema preventie een belangrijke eerste plek in. Onze visie en missie sluiten hier nauw op aan waarbij we focussen op positieve gezondheid, agency van onze burgers en de kracht van preventief werken.

Vanuit ELZOH willen we hier werk van maken omdat onder andere uit de omgevingsanalyse blijkt dat mensen in ELZOH **minder dan gemiddeld bewegen en meer dan gemiddeld chronisch ziek zijn/diabetes hebben**. Ook neemt de gemiddelde inwoner van ELZOH meer antibiotica in dan de gemiddelde Vlaming. Daarnaast merken we ook dat inwoners hun **tandarts** niet frequent genoeg bezoeken – ook blijkt uit ons netwerk dat de tandartsen binnen ELZOH momenteel weinig verenigd zijn. De data uit onze omgevingsanalyse toont ook aan dat **inwoners minder dan gemiddeld meewerken aan kankerscreenings**.

Verder hebben wij als eerstelijnszone nauw samengewerkt met de netwerken geestelijke gezondheidszorg (Diletti en Yuneco) in kader van de uitrol van het federaal project van de **eerstelijnspsychologische zorg**. Hierbij werd duidelijk gekozen en zal in de toekomst nog steeds gekozen worden om psychologische zorg sneller toegankelijk te maken voor onze burgers. In dit proces werd rekening gehouden met het thema **“adverse childhood events” (ACE’s)**. Aanvullend op deze inzet hebben wij als eerstelijnszone mee onze rug gezet onder een projectaanvraag bij de Koning Boudewijn Stichting “OverHoop, samen voorbij trauma, van preventie tot herstel” in samenwerking met verschillende zorgpartners uit onze eerstelijnszone.

De keuze om te kiezen voor ACE’s werd gemaakt mede op basis van onze omgevingsanalyse waaruit bleek dat er heel wat ‘kwetsbare’ gezinnen wonen in onze regio. Zo blijkt dat er veel mensen kampen met analfabetisme in de regio. We weten dat er in ELZOH een hogere populatie kwetsbare gezinnen en meer mensen met een psychische problematiek, meer mensen met een alcohol problematiek wonen, er veel kinderen van nieuwkomers wonen (mensen met een migratie achtergrond, met oorlogstrauma’s, moeilijkheden om zich aan te passen, ...). Deze factoren hebben een negatieve invloed op de opvoedingskansen van kinderen. Hierbij is het uiterst belangrijk om geen groepen uit te sluiten of te stigmatiseren omdat **ACE’s in alle bevolkingsgroepen** voorkomen.

Vervolgens zetten we in samenwerking met verschillende partners in op het samenbrengen van zorgpartners op buurniveau - **zorgzame buurten** - om de zorg sneller toegankelijk te kunnen maken, om de zorg te kunnen ontschotten en om de zorg op een stepped-care principe te kunnen faciliteren voor onze burgers.

Alvorens over te gaan tot het benoemen van de operationele doelen dient vermeld te worden: “aanbod creëert ook vraag”. Hiermee bedoelen we dat we de gegevens vanuit de omgevingsanalyse eveneens dienen te begrijpen vanuit een demografische en geschiedkundige bril. Door het aanbod van drie grote psychiatrische instellingen in en nabij onze eerstelijnszone, organisaties binnen VAPH en thuiszorg hebben doorheen de tijd meer mensen met verschillende kwetsbaarheden zich in onze regio gevestigd. Mede door de uitbouw van de vermaatschappelijking van zorg van deze instellingen zijn mensen met meerdere kwetsbaarheden ook beter in staat om zelfstandig te wonen in onze regio.

3.1 Zuidoost Hageland neemt een trekkersrol op zich om de pionier te zijn met betrekking op sensibilisatie van preventie- en vroeg- detectie van ontwikkelingstrauma.

Acties	- Projectaanvraag Koning Boudewijn Stichting: OverHoop, samen voorbij trauma, van preventie tot herstel. ELZOH stelt zich kandidaat als penhouder van dit project onder de naam: "ACE's in zicht" - ELZOH heeft een gemandateerd bestuurder als lid van de stuurgroep "eerstelijnspsychologische hulp".
Indicatoren	- De projectaanvraag wordt weerhouden en ELZOH faciliteert de uitrol van dit project als penhouder. - De bestuurder werkt samen met andere eerstelijnszones, lokale coördinatoren ELP project en met vertegenwoordigers vanuit het werkveld in werkgroepen, stuurgroepen, ... als facilitator of als trekker.

3.2 Tegen 2025 zorgt ELZOH dat het concept zorgzame buurten (buurtgerichte zorg) gekend is in de regio en dat er via kruisbestuivingen nieuwe initiatieven kunnen bestaan.

Acties	- Het project buurtgerichte zorg wordt verder opgevolgd. - De acties worden ondersteund. - ELZOH helpt met de verduurzaming ervan.
Indicatoren	- ELZOH blijft partner in de verschillende overlegstructuren. - ELZOH verbind en ondersteund de zorgpartners om acties uit te voeren. - Eind 2026 zijn de projecten van zorgzame buurten ingekanteld in de reguliere werking van ELZOH.

3.3 Tegen 2026 zijn, samen met de andere partners van de nulde tot de derde lijn in Zuidoost Hageland, de zaadjes geplant om de volgende stap naar geïntegreerde zorg te zetten. ELZOH zorgt er voor dat via netwerkmomenten en een charter er gewerkt wordt aan bewustwording en gedragenheid van het concept.

Acties	- We zijn partner in een lerend netwerk van lokale actoren om een geïntegreerd beleid mee uit te werken. - ELZOH is trekker in een werkgroep dewelke een netwerkavond zal organiseren met als focus het thema van geïntegreerde zorg en het bekendmaken van het charter. - ELZOH zet zich als partner in om het GBO verhaal te ondersteunen.
Indicatoren	- De betrokken partners verwezelijken begin 2024 een charter geïntegreerde zorg. - Eind 2024 is het charter bekend bij onze netwerpartners. Het charter is ondertekend door minstens de helft van de vertegenwoordiging in onze zorgraad. - ELZOH is ambassadeur van het Geïntegreerd Breed Onthaal waarbij we bij het einde van deze beleidsperiode nagaan en beslissen welke rol wij in dit project nog kunnen en willen opnemen.

3.4 Tegen medio 2026 heeft Zuidoost Hageland een gedragen signalenbeleid aangaande preventie en vroegdetectie uitgewerkt, vertrekkende van de ervaringen van een intersectorale werkgroep.

Acties	- ELZOH faciliteert het samenkomen van de intersectorale werkgroep. - ELZOH is lid van een werkgroep vertrekkende vanuit intersectorale ervaringen. - ELZOH schrijft samen met de haar partners aan een signalenbeleid inzake preventie en vroeg detectie.
Indicatoren	- Medio 2026 is er in de eerstelijnszone een intersectoraal signalenbeleid aangaande preventie en vroegdetectie uitgewerkt.

Bijlagen

Bijlage 1: Charter: Samen aan zet voor geïntegreerde zorg – versie 27 okt 2023

SAMEN AAN ZET VOOR GEÏNTEGREERDE ZORG

Het lokaal integratorteam streeft naar een duurzame samenwerking op het niveau van ELZOH. Het verbindt de noden van de bevolking met het aanwezige zorg- en welzijnsaanbod in de regio, zowel nu als in de toekomst. Dit kan door de krachten van de zorggebruikers en zorgverstrekkers te bundelen. Via co-creatie tekenen we samen een geïntegreerd gezondheidsbeleid uit over de muren van organisaties heen.

SAMENWERKING MET ALLE PARTNERS VERSTERKEN

We versterken de samenwerking met alle partners binnen ELZOH. Het startpunt is de gedeelde populatiegerichte langetermijnvisie op preventie, zorg en welzijn in de regio. Aan de basis ligt een transparante onderschreven roldefiniëring van elk van de betrokken fora en partners waarbij er aandacht is voor eigenaarschap en gedeelde verantwoordelijkheid.

TOEKOMSTGERICHT BEELD OVER INTEGRALE ZORG

We realiseren een toekomstgericht beeld over regionale integrale zorg. We faciliteren hierover dialoog met de negen gemeenten in Zuidoost Hageland. Hierdoor creëren we een gemeenschappelijke meerwaarde binnen onze eerstelijnszone. Dit toekomstgericht beeld is terug te vinden in brede communicatie over acties van alle stakeholders in de geïntegreerde zorg.

GOED MANAGEMENT VAN GEÏNTEGREERDE ZORGPROGRAMMA'S

We groeien zichtbaar in goed management van geïntegreerde zorg- en ondersteuningsprogramma's die al ontwikkeld werden door de regionale partners binnen zorg en welzijn én van toekomstige andere programma's.

STRUCTUUR & ORGANISATIE PROFESSIONALISEREN

We professionaliseren de structuur en organisatie van het integratiemanagement door het lokaal integratorteam verder uit te bouwen en moedigen zo het proces van de geïntegreerde zorg aan in de regio. We bewaken en bestendigen dit door in te zetten op acties binnen de bestaande samenwerkingen van het netwerk zorg- en welzijnspartners.

KWALITEIT & PROCESOPTIMALISATIE

We ontwikkelen processen en systemen om de kwaliteit te bevorderen op vlak van:

- Implementatie van een meld- en leersysteem
- Bevordering van samenwerking en deskundigheid via opleiding en kennisdeling binnen lerende netwerken
- Professionalisering in datamanagement.

PERSOON & ZIJN NAASTEN STAAN CENTRAAL

We vertrekken steeds vanuit het principe dat de persoon en zijn naasten centraal staan. Bij elke activiteit stellen we de vraag of hun stem beluisterd wordt en of deze voldoende meegenomen wordt in de verdere besluitvorming en uitrol van acties.

Het lokaal integratorteam is een samenwerking tussen Alexianen Zorggroep Tienen, Eerstelijnszone Zuidoost Hageland, Huisartsenkring Zuid-Oost Hageland, RZ Tienen en Verbonden in ZOHrg.

